

EBITDA jako element finansowej racjonalności systemu podatkowego

EBITDA as an element of the financial rationality of the tax system

prof. dr hab. Jolanta Iwin-Garzyńska

Uniwersytet Szczeciński, Wydział Ekonomii Finansów i Zarządzania, ORCID: 0000-0002-9097-0830

Streszczenie

Celem publikacji jest ukazanie istoty kosztu długu w przedsiębiorstwie i oddziaływania na ten koszt podatków. Spojrzenie na koszt długu przez pryzmat podatku nabrało szczególnego znaczenia w związku ze zdefiniowaniem pojęcia EBITDA (ang. *earnings before interest, taxes, depreciation and amortization*) podatkowego w podatkach dochodowych i odniesieniem do jego wartości podatkowego limitu zadłużenia przedsiębiorstwa. Na podstawie przeprowadzonych badań przedstawiono istotę podatkowego ujęcia kosztu długu w świetle teorii finansów przedsiębiorstwa i teorii podatku. Wynik ukazuje podatkowy aspekt miary EBITDA jako wartości warunkującej poziom finansowania przedsiębiorstwa długiem. Posłużono się następującymi metodologiami badania: badanie literatury, norm prawa podatkowego i orzecznictwa sądowego, krytyczna analiza literatury i norm prawnych.

Słowa kluczowe: racjonalny system podatkowy, EBITDA, podatek dochodowy, finanse przedsiębiorstwa.

Abstract

The aim of the publication is to show the essence of the cost of debt in an enterprise and the impact of taxes on this cost. Looking at the cost of debt through the prism of tax has become particularly important in connection with the definition of the concept of tax EBITDA in income taxes and the reference to its value of the tax limit of the company's debt. As a result of the conducted research, the essence of tax recognition of the cost of debt in the light of the theory of corporate finance and tax theory was presented. The result shows the tax aspect of EBITDA as a value determining the level of debt financing of the company. Methodology of the study – Study of literature, tax law norms and court rulings, critical analysis of literature and legal norms.

Keywords: rational tax system, EBITDA, income tax, corporate finances.

1. WSTĘP

W przedsiębiorstwie są dwie rzeczy pewne – kapitał i podatki¹. Podatki są stałą kategorią finansów i prawa finansowego. Wszelkie zmiany obserwowane w nauce i prawie dotyczą także znaczenia i miejsca podatków w praktyce finansów przedsiębiorstwa. Czy racjonalny system podatkowy to taki, który nie przeszkadza przedsiębiorcom żyć i się rozwijać? W ocenie autorki tak. „Racjonalny system podatkowy każdego państwa powinien tworzyć wewnętrznie spójną, jednolitą i logiczną całość, dzięki której podmioty publicznoprawne mogą skutecznie realizować zadania publiczne przy jednoczesnym respektowaniu zdolności płatniczej podatnika²”. Podatki – jako kategoria wpływająca na wartość kapitału – wywołują zaburzenia w jego stałości, a tym samym w pewności pracy firmy. W aspekcie projektowania procesów inwestycyjnych podatki w największym stopniu oddziałują na koszt kapitału. Wśród kapitałów pozyskiwanych na finansowanie inwestycji duże znaczenie ma dług.

2. ZARYS TEORII KOSZTU DŁUGU I MIARY EBITDA

Wśród czynników determinujących koszt kapitału wymienia się m.in. ryzyko związane z osiąganiem zysków, udział zadłużenia w ogólnej strukturze kapitałowej, kondycję finansową firmy. Niewątpliwie zasadniczym czynnikiem warunkującym wysokość stopy kosztu kapitału są podatki, które dotyczą wszystkich źródeł finansowania przedsiębiorstwa. Szczególną rolę podatków w polityce finansowej przedsiębiorstwa uwypuklili ponad 60 lat temu Merton H. Miller i Franco Modigliani w teorii struktury kapitału³. Dla finansów przedsiębiorstwa miało to ogromne znaczenie i dało początek procesom, które można określić mianem polityki podatkowej na szczeblu przedsiębiorstwa⁴. Dla kosztu długu znamienne było to, że wpływ struktury kapitału na wartość firmy Miller i Modigliani udowodnili, podkreślając wagę kosztu długu i związanej z nim podatkowej tarczy odsetkowej.

3. KOSZT DŁUGU W PRAWIE PODATKOWYM

Zagadnienie kosztu długu jest szeroko opisane w prawie podatkowym. Stąd przyjęcie w praktyce prostego założenia,

że odsetki zmniejszają koszt długu na skutek zaliczenia ich do kosztów uzyskania przychodu w podatku dochodowym jest dużym uproszczeniem. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych⁵ nie uważa się za koszty uzyskania przychodów wydatków na spłatę pożyczek (kredytów), z wyjątkiem skapitalizowanych odsetek od tych pożyczek (kredytów). Oznacza to, że odsetki mogą być uznane za koszty uzyskania przychodów z chwilą ich kapitalizacji. W znaczeniu prawnym w przypadku stosunku zobowiązaniowego zapłata jest jedną z form spełnienia świadczenia przez dłużnika, która prowadzi do umorzenia zobowiązania. Kapitalizacja odsetek prowadzi natomiast do doliczenia ich do kwoty głównej pożyczki w taki sposób, że po dokonaniu kapitalizacji odsetki naliczane są od nowej podstawy – większej, bo uwzględniającej skapitalizowane odsetki.

Należy zaznaczyć, że moment kapitalizacji odsetek jest ostatnim momentem, w którym przedmiotem transakcji są odsetki. Po dokonaniu kapitalizacji odsetki stają się elementem kwoty głównej pożyczki. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. jednoznacznie wskazano, że nie stanowią kosztu uzyskania przychodów wydatki na spłatę pożyczek (kredytów). W konsekwencji, gdyby nie można było zaliczyć odsetek do kosztów podatkowych w momencie ich kapitalizacji, nie mogłyby one stanowić kosztów uzyskania przychodów w ogóle⁶. Zasady ogólne, określone w przepisach przywołanej ustawy, nie przewidują innej możliwości rozliczenia wydatków z tytułu odsetek niż bezpośrednio zaliczenie do kosztów uzyskania przychodów – poza wyraźnie wskazanymi wyjątkami (np. odsetki naliczone do dnia przekazania środka trwałego do użytkowania podlegają kapitalizacji do jego wartości początkowej i są efektywnie rozpoznawane jako koszt uzyskania przychodu poprzez odpisy amortyzacyjne)⁷. Także zgodnie z zapisami ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. nie uważa się za koszty uzyskania przychodów „naliczonych, lecz nie zapłaconych albo umorzonych odsetek od zobowiązań, w tym również od pożyczek (kredytów)”.

Ustawodawca podatkowy próbuje doprecyzować, co należy rozumieć przez koszty finansowania dłużnego. Według niego do takiej kategorii zalicza się „wszelkiego rodzaju koszty związane z uzyskaniem od innych podmiotów, w tym od podmiotów niepowiązanych, środków finansowych i z korzystaniem z tych środków, w szczególności odsetki, w tym skapitalizowane lub ujęte w wartości początkowej środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej, opłaty, prowizje, premie, część odsetkową raty leasingowej, kary i opłaty za opóźnienie w zapłacie zobowiązań oraz koszty zabezpieczenia zobowiązań, w tym koszty pochodnych instrumentów finansowych, niezależnie na rzecz kogo zostały one poniesione”⁸.

Nie budzi wątpliwości, że definicja zamieszczona w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. ma charakter otwarty, co oznacza, że organy podatkowe mogą zaliczać do takiej kategorii również inne opłaty niż wprost w niej wymienione. Do tej kategorii należy zatem zaliczyć nie tylko odsetki (także te skapitalizowane czy uwzględnione w wartości początkowej składnika majątku trwałego), opłaty, prowizje, premie, które już wcześniej były „na cenzurowanym” w ramach niedostatecznej kapitalizacji, ale również część odsetkową raty leasingowej.

4. EBITDA W USTAWIE Z DNIA 15 LUTEGO 1992 R.

Od lat 60. XX w. miernik EBITDA zyskuje coraz szersze zastosowanie w praktyce gospodarczej⁹. Jest wykorzystywany m.in. jako wskaźnik operacyjnych przepływów pieniężnych (OCF, ang. *operating cash flow*) lub wolnych przepływów pieniężnych (FCF, ang. *free cash flow*). Służy m.in. do pomiaru i oceny dokonań, oceny zdolności kredytowej, analizy zadłużenia i zdolności obsługi zadłużenia, wyceny przedsiębiorstw itp.¹⁰ Istota miernika EBITDA odzwierciedla skorygowany operacyjny wynik finansowy jednostki (EBIT). Kluczową korektę stanowi amortyzacja¹¹. Popularność tego miernika, przy jednoczesnym braku standaryzacji konstrukcji jego obliczania, z jednej strony stanowi źródło krytyki, z drugiej zaś inspirację do działań w kierunku przybliżenia do OCF¹².

Ustawą z dnia 27 października 2017 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne¹³ znowelizowano przepisy ograniczające m.in. wysokość odsetek od pożyczek zaliczanych do kosztów uzyskania przychodów. Regulacje są wynikiem implementacji dyrektywy Rady (UE) 2016/1164 z dnia 12 lipca 2016 r. ustanawiającej przepisy mające na celu przeciwdziałanie praktykom unikania opodatkowania, które mają bezpośredni wpływ na funkcjonowanie rynku wewnętrznego (tzw. dyrektywa ATAD)¹⁴. Koszty finansowania dłużnego mają w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. definicję legalną, zgodnie z którą obejmują koszty związane z uzyskaniem od innych podmiotów, w tym od podmiotów niepowiązanych, środków finansowych w postaci długu. Przepis nie zawiera katalogu zamkniętego wydatków uznawanych za koszty finansowania dłużnego. Każdorazowo o tym, czy dany koszt stanowi „koszt finansowania dłużnego”, decyduje to, czy jest to „koszt związany z uzyskaniem środków finansowych i z korzystaniem z nich”. Użyte sformułowanie „w szczególności” oznacza przykładowe wyliczenie wydatków zaliczanych do kosztów uzyskania przychodów i kwalifikowanych do kategorii „kosztów finansowania dłużnego”.

W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. wprowadzono kwotę limitu tzw. kosztów finansowania dłużnego, jakie mogą podlegać zaliczeniu do kosztów uzyskania przychodów. Przepis ma zastosowanie do wszystkich podmiotów, a nie tylko do finansowanych przez podmioty powiązane. Zdaniem części doktryny regulacje krajowe implementujące art. 4 dyrektywy 2016/1164 mogą zostać potencjalnie uznane za niezgodne z zasadą proporcjonalności w prawie europejskim, ponieważ realizują głównie cel fiskalny w postaci zwiększenia poziomu opodatkowania, a nie przypisany im cel zwalczania praktyk związanych z erozją podstawy opodatkowania¹⁵. Od dnia 1 stycznia 2019 r. przepis ten ostatecznie zastąpił regulacje dotyczące instytucji tzw. cienkiej lub niedostatecznej kapitalizacji. W praktyce pojawiło się wiele wątpliwości dotyczących zakresu pojęcia „kosztów finansowania dłużnego”, które wynikają z problemów z ustaleniem katalogu wydatków stanowiących koszty uzyskania przychodów oraz formuły miernika EBITDA podatkowego.

Limit kosztów finansowania dłużnego obliczany jest przez skorygowanie dochodu podatkowego o amortyzację oraz

przychody o charakterze odsetkowym i koszty finansowania dłużnego. Zakres korekty jest szeroki. Pojęcie przychodów o charakterze odsetkowym (jak i kosztów finansowania dłużnego) zostało zdefiniowane w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. (art. 15c ust. 12 i 13) i obejmuje takie kategorie, jak prowizje lub kary i opłaty za opóźnienie w zapłacie zobowiązań. Nadwyżka kosztów finansowania dłużnego stanowi element niezbędny do rozstrzygnięcia, czy – a jeżeli tak, to w jakiej kwocie – koszty finansowania dłużnego nie mogą być uznane za podatkowy koszt uzyskania przychodu. Implementując regulacje unijne, polski ustawodawca wymaga od podatników, aby obliczyli wskaźnik EBITDA na podstawie kwotowych pozycji podatkowych. Zgodnie z art. 15c ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. podatnik podatku dochodowego od osób prawnych musi wyznaczyć kwotę stanowiącą wynik działania:

$$[(P - P_o) - (K - A_m - K_{fd})] \times 30\%,$$

w którym poszczególne symbole oznaczają:

P – zsumowaną wartość przychodów ze wszystkich źródeł przychodów, z których dochody podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym,

P_o – przychody o charakterze odsetkowym,

K – sumę kosztów uzyskania przychodów bez pomniejszeń wynikających z niniejszego ustępu,

A_m – odpisy amortyzacyjne¹⁶,

K_{fd} – zaliczone w roku podatkowym do kosztów uzyskania przychodów koszty finansowania dłużnego nieuwzględnione w wartości początkowej środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, przed dokonaniem pomniejszeń wynikających z niniejszego ustępu.

Kiedy identyfikuje się EBITDA na podstawie danych podatkowych, koszty obniżane są wyłącznie o odpisy amortyzacyjne wyliczone przy amortyzacji podatkowej, również przy zastosowaniu amortyzacji jednorazowej. Wskazany przedział regulacji¹⁷ sugeruje, że przy wyliczeniu wyłącza się też wartość składników majątku trwałego (zarówno środków trwałych, jak i wartości niematerialnych i prawnych), które są rozliczane w kosztach bez dokonywania odpisów amortyzacyjnych¹⁸. Przedsiębiorstwo jest obowiązane wyłączyć z kosztów uzyskania przychodów koszty finansowania dłużnego w części, w jakiej nadwyżka kosztów finansowania dłużnego przewyższa 30% kwoty odpowiadającej nadwyżce sumy przychodów ze wszystkich źródeł przychodów, pomniejszonej o przychody o charakterze odsetkowym, nad sumą kosztów uzyskania przychodów pomniejszonych o wartość zaliczonych w roku podatkowym do kosztów uzyskania przychodów odpisów amortyzacyjnych oraz kosztów finansowania dłużnego nieuwzględnionych w wartości początkowej środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej. Limitowi kosztów podlega część odpisu amortyzacyjnego, która odpowiada proporcji, w jakiej wartość wszystkich kosztów finansowania dłużnego zawartych w wartości początkowej danego środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej pozostaje do całej wartości początkowej tego składnika majątku¹⁹.

W przepisach ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. mowa jest o dwóch limitach: 3 mln zł oraz 30% podatkowej EBITDA²⁰. Istota problemu sprowadza się do wykładni użytego sformułowania „przepisu ust. 1 nie stosuje się do nadwyżki kosztów finansowania dłużnego w części nieprzekraczającej w roku

podatkowym kwoty 3 mln zł”²¹. Językowa wykładnia tego przepisu wskazuje, że podatnik ma prawo zaliczyć do kosztów uzyskania przychodu kwotę 3 mln zł, a w razie nadwyżki ponad 3 mln zł – kwotę obliczoną na podstawie 30% EBITDA. Organy podatkowe powołują się na wykładnię celowościową i przytaczają regulacje zawarte w dyrektywie 2006/1164, gdzie nie wykluczono możliwości stosowania przepisów krajowych lub postanowień umownych służących do zapewnienia wyższego poziomu ochrony krajowych baz podatkowych²². Zgodnie z zapisami przywołanej dyrektywy nadwyżka kosztów finansowania dłużnego podlega odliczeniu w okresie rozliczeniowym, w którym koszty te zostały poniesione, jedynie do wysokości 30% wyniku finansowego podatnika przed uwzględnieniem odsetek, opodatkowania, deprecjacji i amortyzacji (EBITDA). Dyrektywa ta dopuszcza więc zaliczenie do kosztów uzyskania przychodu wyłącznie kwoty obliczonej na podstawie 30% EBITDA.

W przypadku polskich przedsiębiorstw pierwszeństwo w zastosowaniu powinien mieć przepis krajowy, który nie jest tożsamy z przepisem unijnym. Wojewódzki Sąd Administracyjny (dalej: WSA) zauważył, że gdy u danego podatnika nadwyżka kosztów finansowania dłużnego przekracza 3 mln zł, to wskaźnik obliczony na podstawie EBITDA należy stosować dopiero do nadwyżki ponad kwotę 3 mln zł. Odsetki od pożyczek i kredytów przedsiębiorstwo może więc zaliczać do kosztów uzyskania przychodów do kwoty 3 mln zł, powiększonej o 30% EBITDA²³. Sądy przyznają rację przedsiębiorcom, którzy uważają, że limit 30% EBITDA dotyczy tylko tej części nadwyżki, która przekracza 3 mln zł. Organy podatkowe konsekwentnie natomiast twierdzą, że limit ten ma zastosowanie do całości nadwyżki nad przychodami odsetkowymi²⁴.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Rzeszowie stwierdził, że żadna z wykładni (gramatyczna, funkcjonalna, systemowa i historyczna) nie przemawia za stanowiskiem organów podatkowych. Dodał, że Dyrektor KIS nie może się powoływać na dyrektywę 2006/1164, gdy wywodzi z niej niekorzystne dla podatnika i sprzeczne z jej treścią skutki²⁵.

Bez względu na niemal pięciokrotnie niższy limit bezpiecznej bazy – w praktyce okazało się, że organy inaczej, niż to uzasadniała treść przepisów, interpretowały zasady stosowania bezpiecznej bazy, w przypadku gdy nadwyżka kosztów finansowania dłużnego była wyższa niż 3 mln zł. Wątpliwości budziła kwestia, czy w razie przekroczenia takiego progu z 30% podatkowej EBITDA porównuje się tylko nadwyżkę ponad 3 mln zł, czy już z całkowitym pominięciem takiej bezpiecznej bazy. W związku z tym, że sądy administracyjne zaczęły przyznawać rację podatnikom, prawodawca od 2022 r. dostosował przepisy podatkowe do tego, jakie wyobrażenie o nich miały organy podatkowe²⁶.

Począwszy od 2022 r. podatnicy stosują albo limit 3 mln zł, albo 30% podatkowej EBITDA. Także skutkiem od początku 2022 r. podatnik ma obowiązek porównywać nadwyżkę kosztów finansowania dłużnego z wyższą z kwot, tj. 3 mln zł lub 30% podatkowej EBITDA (obliczonej według wskazania normatywnego). W aktualnym stanie prawnym nie może być wątpliwości co do tego, że rozliczając nadwyżkę kosztów finansowania dłużnego w kosztach podatkowych, podatnik stosuje albo limit 3 mln zł, albo limit identyfikowany jako 30% podatkowej EBITDA²⁷.

5. PODSUMOWANIE

Kapitał dłużny stanowi ważne źródło finansowania działalności przedsiębiorstw w Polsce. Niezależnie od formy na cenę tego kapitału ogromny wpływ mają podatki. Celem opracowania było przedstawienie istoty EBITDA w kształtowaniu „podatkowej racjonalności zadłużenia przedsiębiorstw w Polsce”. A zatem jeżeli dług jest elementarną częścią finansów przedsiębiorstwa, to czy w racjonalnym systemie podatkowym winno się kształtować jego wysokość? „Trybunał Konstytucyjny w licznych orzeczeniach wskazuje, że z samej istoty podatku wynika odczuwalna dla podatnika dolegliwość finansowa, a ponadto na jego gruncie podatek tylko wyjątkowo i w ograniczonym zakresie może mieć wpływ na treść stosunku prawnego. Dlatego też należy kłaść specjalny nacisk na bezpieczeństwo prawne i ekonomiczne podatnika”²⁸.

Podatek postrzega finansową miarę EBITDA jako wskaźnik racjonalnego zadłużenia. Po przekroczeniu tej miary dalsze zadłużenie będzie miało negatywny wpływ na wartość jednostki, potęgowany ryzykiem bankructwa. EBITDA finansowa jest miarą racjonalnego zadłużenia przedsiębiorstwa, obrazuje zdolność do spłaty długu. EBITDA podatkowa jest natomiast miarą podatkowego zadłużenia, obrazuje możliwość zaliczenia kosztów długu do kosztów uzyskania przychodu. Przekroczenie granicy, kiedy nie wolno już firmie zaliczać kosztów długu do kosztów uzyskania przychodu w podatku dochodowym, także będzie rzutować ujemnie na jej wartość na skutek braku osłony podatkowej. Niemożność zaliczenia kosztów długu do kosztów uzyskania przychodu to brak podatkowej tarczy odsetkowej.

Przypisy

- ¹ J. Iwin-Garzyńska, *Kapitał i podatki w nauce finansów przedsiębiorstw*, „Finanse. Czasopismo Komitetu Nauk o Finansach PAN” 2011, nr 1 (4), s. 117-133.
- ² W. Miemieć, *Kontrola i stosowanie prawa podatkowego pod rządami Konstytucji RP*, pod red. E. Ruśkowskiego, Warszawa 2006 (recenzja), „Finanse Komunalne” 2007, nr 3, s. 76-78, <https://sip.lex.pl/>, dostęp: 17.11.2024.
- ³ F. Modigliani, M.H. Miller, *The Cost of Capital, Corporation Finance and the Theory of Investment*, „American Economic Review” 1958, nr 48; F. Modigliani, M.H. Miller, *Corporate Income, Taxes and the Cost of Capital. A Correction*, „American Economic Review” 1963, nr 53.
- ⁴ J. Iwin-Garzyńska, *Wybrane aspekty optymalizacji podatkowej w przedsiębiorstwie*, w: *Elementy optymalizacji podatkowej w przedsiębiorstwie*, red. A. Adamczyk, Szczecin 2013, s. 11.
- ⁵ Tekst jednolity Dz.U. z 2023 r. poz. 2805 ze zm., dalej: ustawa z dnia 15 lutego 1992 r.
- ⁶ Po dokonaniu kapitalizacji zaczną one stanowić część kwoty głównej pożyczki, której spłata nie stanowi kosztów uzyskania przychodów.
- ⁷ Podobne stanowisko w kwestii określenia momentu potrącalności odsetek prezentuje także Ministerstwo Finansów, przykładowo w interpretacjach indywidualnych Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie:
  - 1) z dnia 8 kwietnia 2009 r., IPPB3/423-28/09-2/ER, <https://eureka.mf.gov.pl/informacje/podglad/45939>, dostęp: 10.02.2025;
  - 2) z dnia 17 listopada 2008 r., IPPB3/423-1202/08-4/ER, <https://eureka.mf.gov.pl/informacje/podglad/44279>, dostęp: 10.02.2025.
- ⁸ R. Kowalski, *Rozliczanie odsetek w kosztach podatkowych*, ABC, <https://sip.lex.pl/#/publication/470095869>, dostęp: 18.11.2024.
- ⁹ C. Cal, P.J. Jefferson, *The value-relevance of earnings, operating cash flows, and EBITDA during mergers*, „Journal of Accounting and Finance Research” 2004, nr 12 (3), s. 32-43.
- ¹⁰ D. Cormier, S. Demaria, M. Maignan, *Beyond earnings: do EBITDA reporting and governance matter for market participants?*, „Managerial Finance” 2017, nr 43 (2), s. 93-211.

- ¹¹ W ujęciu anglosaskim rozróżnia się amortyzację środków trwałych (ang. *depreciation*) i amortyzację wartości niematerialnych, w tym wartości firmy (ang. *amortization*).
- ¹² P. Czajor, M. Michalak, *EBITDA jako przybliżenie operacyjnych przepływów pieniężnych*, „Studia Oeconomica Posnaniensia” 2018, t. 6, nr 8, s. 30-44.
- ¹³ Dz.U. poz. 2175.
- ¹⁴ Dz. Urz. UE L 193 z 19.07.2016, s. 1, dalej: dyrektywa 2016/1164. Propozycje zmiany tradycyjnej metody niedostatecznej kapitalizacji zawierała już rezolucja Rady z dnia 8 czerwca 2010 r. w sprawie koordynacji zasad dotyczących kontrolowanych przedsiębiorstw zagranicznych i niedostatecznej kapitalizacji w Unii Europejskiej (2010/C 156/01) (Dz. Urz. UE C 156 z 16.06.2010, s. 1). Przy ustalaniu zasad dotyczących niedostatecznej kapitalizacji zalecała ona stosowanie kryterium odwołującego się do zysku operacyjnego przed odsetkami i opodatkowaniem (EBIT) lub zysku przed potrąceniem odsetek od zaciągniętych kredytów, podatków i amortyzacji (EBITDA). Taki model jest też rekomendowany w raporcie BEPS w działaniu 4 (OECD, *OECD/G20 Base Erosion and Profit Shifting Project. Limiting Base Erosion Involving Interest Deductions and Other Financial Payments. Action 4: 2015 Final Report*, <https://doi.org/10.1787/9789264241176-en>, dostęp: 10.02.2025) i dyrektywie 2016/1164. Por. H. Litwińczuk, *Międzynarodowe prawo podatkowe*, Warszawa 2020, s. 488.
- ¹⁵ Por. motyw 8 preambuły do dyrektywy 2006/1164: „Aby zmniejszyć obciążenie administracyjne i związane z przestrzeganiem przepisów, nie zmniejszając przy tym ich skutku podatkowego, właściwie może być ustanowienie zasady «bezpiecznej przystani», tak aby odsetki netto zawsze podlegały odliczeniu do określonej kwoty, gdy prowadzi to do wyższego odliczenia niż w przypadku zastosowania wskaźnika opartego na EBITDA”, oraz art. 4 ust. 3 w związku z ust. 1 dyrektywy 2006/1164. Za: M. Jarosławska-Gurgacz, *Ograniczenie kosztów finansowania dłużnego – analiza praktyki rynkowej oraz orzecznictwa po roku stosowania znowelizowanych przepisów o niedostatecznej kapitalizacji*, „Przegląd Podatkowy” 2019, nr 4, s. 38-44.
- ¹⁶ O których mowa w art. 16a-16m ustawy z dnia 15 lutego 1992 r., zaliczone w roku podatkowym do kosztów uzyskania przychodów.
- ¹⁷ Art. 16a-16m ustawy z dnia 15 lutego 1992 r.
- ¹⁸ Na podstawie art. 16d ust. 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r.
- ¹⁹ Por. interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej (dalej: Dyrektor KIS) z dnia 19 września 2018 r., 0114-KDIP-2-2.4010.267.2018.1.AM, <https://eureka.mf.gov.pl/informacje/podglad/373812>, dostęp: 10.02.2025; w takiej sytuacji koszty finansowania dłużnego będą wpływały na wysokość ewentualnej nadwyżki kosztów finansowania dłużnego w danym roku przez dokonywane odpisy amortyzacyjne.
- ²⁰ Art. 15c ust. 1 i art. 15c ust. 14 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r.
- ²¹ Art. 15c ust. 14 pkt 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r.
- ²² Art. 3 dyrektywy 2016/1164.
- ²³ Zob. m.in. wyroki:
  - 1) WSA w Gdańsku z dnia 8 maja 2019 r., I SA/Gd 287/19, <https://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/7FFD4BA2DD>, dostęp: 10.02.2025;
  - 2) WSA we Wrocławiu z dnia 3 kwietnia 2019 r., I SA/Wr 7/19, <https://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/AAD0757A05>, dostęp: 10.02.2025;
  - 3) WSA we Wrocławiu z dnia 3 kwietnia 2019 r., I SA/Wr 14/19, <https://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/CDE56DC297>, dostęp: 10.02.2025;
  - 4) WSA we Wrocławiu z dnia 13 listopada 2018 r., I SA/Wr 833/18, <https://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/F6496D754D>, dostęp: 10.02.2025;
  - 5) WSA w Poznaniu z dnia 12 grudnia 2018 r., I SA/Po 699/18, <https://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/6EF5A4A37B>, dostęp: 10.02.2025.
- ²⁴ Przykładem są interpretacje Dyrektora KIS, m.in.:
  - 1) z dnia 16 kwietnia 2019 r., 0111-KDIB2-3.4010.90.2019.1.LG, <https://eureka.mf.gov.pl/informacje/podglad/383372>, dostęp: 10.02.2025;
  - 2) z dnia 2 lipca 2018 r., 0111-KDIB2-3.4010.56.2018.2.AZE, <https://eureka.mf.gov.pl/informacje/podglad/369293>, dostęp: 10.02.2025;
  - 3) z dnia 2 lipca 2018 r., 0114-KDIP2-2.4010.226.2018.1.AM, <https://eureka.mf.gov.pl/informacje/podglad/369125>, dostęp: 10.02.2025.
- ²⁵ Wyrok WSA w Rzeszowie z dnia 6 czerwca 2019 r., I SA/Rz 253/19, <https://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/CE89F2459B>, dostęp: 10.02.2025.
- ²⁶ Zob. ustawa z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. poz. 2105.

- ²⁷ Problematyka EBITDA obliczanej na podstawie wartości podatkowych oraz limitu zaliczania kosztów finansowania dłużnego do podatkowych kosztów uzyskania przychodów była często podejmowana w orzecznictwie sądów administracyjnych. Można już z pewnością mówić o ukształtowanej linii orzeczniczej, zob. m.in.:
- 1) wyrok WSA w Poznaniu z dnia 12 grudnia 2018 r., I SA/Po 699/18, dok. cyt.;
  - 2) wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 13 listopada 2018 r., I SA/Wr 833/18, dok. cyt.;
  - 3) wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 12 marca 2019 r., I SA/Wr 6/19, <https://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/3C11C50457>, dostęp: 10.02.2025;
  - 4) wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 3 kwietnia 2019 r., I SA/Wr 7/19, dok. cyt.;
  - 5) wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 3 kwietnia 2019 r., I SA/Wr 14/19, dok. cyt.;
  - 6) wyrok WSA w Gdańsku z dnia 8 maja 2019 r., I SA/Gd 287/19, dok. cyt.;
  - 7) wyrok WSA w Warszawie z dnia 16 maja 2019 r., III SA/Wa 1849/18, <https://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/D83A837F40>, dostęp: 10.02.2025;
  - 8) wyrok WSA w Rzeszowie z dnia 6 czerwca 2019 r., I SA/Rz 253/19, dok. cyt.;
  - 9) wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 8 sierpnia 2019 r., I SA/Wr 486/19, <https://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/4499CA5190>, dostęp: 10.02.2025;
  - 10) wyrok WSA w Szczecinie z dnia 14 listopada 2019 r., I SA/Sz 542/19, <https://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/7F8284A734>, dostęp: 10.02.2025;
  - 11) wyrok WSA w Warszawie z dnia 8 września 2020 r., III SA/Wa 2591/19, <https://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/F0A3690380>, dostęp: 10.02.2025;
  - 12) wyrok WSA w Gdańsku z dnia 16 marca 2021 r., I SA/Gd 1174/20, <https://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/DA51DEFDBA>, dostęp: 10.02.2025;
  - 13) wyrok WSA w Warszawie z dnia 24 lutego 2021 r., III SA/Wa 2097/20, <https://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/D7510ADE71>, dostęp: 10.02.2025.
- ²⁸ A. Dumas, *Gwarancje praw podatnika na gruncie unormowań konstytucyjnych*, „Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego” 2011, nr 4, s. 26-40.

Bibliografia

Literatura

- Cal C., Jefferson P.J., *The value-relevance of earnings, operating cash flows, and EBITDA during mergers*, „Journal of Accounting and Finance Research” 2004, nr 12 (3).
- Cormier D., Demaria S., Magnan M., *Beyond earnings: do EBITDA reporting and governance matter for market participants?*, „Managerial Finance” 2017, nr 43 (2).
- Czajor P., Michalak M., *EBITDA jako przybliżenie operacyjnych przepływów pieniężnych*, „Studia Oeconomica Posnaniensia” 2018, t. 6, nr 8.
- Dumas A., *Gwarancje praw podatnika na gruncie unormowań konstytucyjnych*, „Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego” 2011, nr 4.
- Iwin-Garżyńska J., *Kapitał i podatki w nauce finansów przedsiębiorstw*, „Finanse. Czasopismo Komitetu Nauk o Finansach PAN” 2011, nr 1 (4).
- Iwin-Garżyńska J., *Wybrane aspekty optymalizacji podatkowej w przedsiębiorstwie*, w: *Elementy optymalizacji podatkowej w przedsiębiorstwie*, red. A. Adamczyk, Szczecin 2013.
- Jarosławska-Gurgacz M., *Ograniczenie kosztów finansowania dłużnego – analiza praktyki rynkowej oraz orzecznictwa po roku stosowania znolizowanych przepisów o niedostatecznej kapitalizacji*, „Przeгляд Podatkowy” 2019, nr 4.
- Kowalski R., *Rozliczanie odsetek w kosztach podatkowych*, ABC, <https://sip.lex.pl/#/publication/470095869>, dostęp: 18.11.2024.
- Litwińczuk H., *Międzynarodowe prawo podatkowe*, Warszawa 2020.
- Miemieć W., *Kontrola i stosowanie prawa podatkowego pod rządami Konstytucji RP*, pod red. E. Ruśkowskiego, Warszawa 2006 (recenzja), „Finanse Komunalne” 2007, nr 3, <https://sip.lex.pl/>, dostęp: 17.11.2024.
- Modigliani F., Miller M.H., *Corporate Income, Taxes and the Cost of Capital. A Correction*, „American Economic Review” 1963, nr 53.

Modigliani F., Miller M.H., *The Cost of Capital, Corporation Finance and the Theory of Investment*, „American Economic Review” 1958, nr 48.

Akty prawne

- Dyrektywa Rady (UE) 2016/1164 z dnia 12 lipca 2016 r. ustanawiająca przepisy mające na celu przeciwdziałanie praktykom unikania opodatkowania, które mają bezpośredni wpływ na funkcjonowanie rynku wewnętrznego, Dz. Urz. UE L 193 z 19.07.2016, s. 1.
- Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, tekst jednolity Dz.U. z 2023 r. poz. 2805 ze zm.
- Ustawa z dnia 27 października 2017 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, Dz.U. poz. 2175.
- Ustawa z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. poz. 2105.

Orzecznictwo

- Wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 3 kwietnia 2019 r., I SA/Wr 7/19, <https://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/AAD0757A05>, dostęp: 10.02.2025.
- Wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 3 kwietnia 2019 r., I SA/Wr 14/19, <https://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/CDE56DC297>, dostęp: 10.02.2025.
- Wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 8 sierpnia 2019 r., I SA/Wr 486/19, <https://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/4499CA5190>, dostęp: 10.02.2025.
- Wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 12 marca 2019 r., I SA/Wr 6/19, <https://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/3C11C50457>, dostęp: 10.02.2025.
- Wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 13 listopada 2018 r., I SA/Wr 833/18, <https://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/F6496D754D>, dostęp: 10.02.2025.
- Wyrok WSA w Gdańsku z dnia 8 maja 2019 r., I SA/Gd 287/19, <https://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/7FFD4BA2DD>, dostęp: 10.02.2025.
- Wyrok WSA w Gdańsku z dnia 16 marca 2021 r., I SA/Gd 1174/20, <https://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/DA51DEFDBA>, dostęp: 10.02.2025.
- Wyrok WSA w Rzeszowie z dnia 6 czerwca 2019 r., I SA/Rz 253/19, <https://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/CE89F2459B>, dostęp: 10.02.2025.
- Wyrok WSA w Szczecinie z dnia 14 listopada 2019 r., I SA/Sz 542/19, <https://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/7F8284A734>, dostęp: 10.02.2025.
- Wyrok WSA w Warszawie z dnia 8 września 2020 r., III SA/Wa 2591/19, <https://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/F0A3690380>, dostęp: 10.02.2025.
- Wyrok WSA w Warszawie z dnia 16 maja 2019 r., III SA/Wa 1849/18, <https://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/D83A837F40>, dostęp: 10.02.2025.
- Wyrok WSA w Warszawie z dnia 24 lutego 2021 r., III SA/Wa 2097/20, <https://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/D7510ADE71>, dostęp: 10.02.2025.

Interpretacje indywidualne

- Interpretacja indywidualna Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie z dnia 8 kwietnia 2009 r., IPPB3/423-28/09-2/ER, <https://eureka.mf.gov.pl/informacje/podglad/45939>, dostęp: 10.02.2025.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie z dnia 17 listopada 2008 r., IPPB3/423-1202/08-4/ER, <https://eureka.mf.gov.pl/informacje/podglad/44279>, dostęp: 10.02.2025.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 2 lipca 2018 r., 0111-KDI-B2-3.4010.56.2018.2.AZE, <https://eureka.mf.gov.pl/informacje/podglad/369293>, dostęp: 10.02.2025.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 2 lipca 2018 r., 0114-KDIP-2-2.4010.226.2018.1.AM, <https://eureka.mf.gov.pl/informacje/podglad/369125>, dostęp: 10.02.2025.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 16 kwietnia 2019 r., 0111-KDIB2-3.4010.90.2019.1.LG, <https://eureka.mf.gov.pl/informacje/podglad/383372>, dostęp: 10.02.2025.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z dnia 19 września 2018 r., 0114-KDIP2-2.4010.267.2018.1.AM, <https://eureka.mf.gov.pl/informacje/podglad/373812>, dostęp: 10.02.2025.

Inne źródła

- OECD, *OECD/G20 Base Erosion and Profit Shifting Project. Limiting Base Erosion Involving Interest Deductions and Other Financial Payments. Action 4: 2015 Final Report*, <https://doi.org/10.1787/9789264241176-en>, dostęp: 10.02.2025.
- Rezolucja Rady z dnia 8 czerwca 2010 r. w sprawie koordynacji zasad dotyczących kontrolowanych przedsiębiorstw zagranicznych i niedostatecznej kapitalizacji w Unii Europejskiej (2010/C 156/01), Dz. Urz. UE C 156 z 16.06.2010, s. 1.